

Izdavač

Udruženje ilmije Islamske zajednice u BiH

Za Izdavača

Muharem Hasanbegović

Glavni urednik

Meho Šljivo

Izvršni urednik

Senada Tahirović

Redakcija:

Dr. Ismet Bušatlić, dr. Dževad Hodžić, dr. Nedžad Grabus, mr. Zehra Alispahić, Almedina Čelebić, mr. Ahmet Alibašić, mr. Ferid Dautović, mr. Mevludin Dizdarević, Samedin Kadić

Savjet časopisa:

Dr. Enes Karić, dr. Hilmo Neimarlija, dr. Dževdeta Ajanović, dr. Fikret Karčić, dr. Edina Vejo, dr. Safet Halilović, dr. Enes Pelidija, dr. Fuad Sedić, Ševko Omerbašić, Husein Kavazović, mr. Muharem Omerdić, Seid Smajkić, Hasan Makić, Ishak Alešević

Sekretar Redakcije

Amir Zimić

Lektura

Alma Fatkić

Prijevod rezimea

Subhi Wassim Tadefti (arapski)
Muhamed Pašanbegović (engleski)

Korektura

Amir Zimić

DTP

Redakcija

Štampa:

BEMUST

Tiraž:

2.000

Adresa: Sarači 77, 71000 Sarajevo,

Telefon: ++387 (33) 236-391; Fax: ++387 (33) 236-002;

www.rijaseta.ba

nmuallim@rijaset.ba

muallim@bih.net.ba

Uplate:

U KM na žiro-račun: 1602005500015065 kod Vakufske banke DD Sarajevo uz naznaku "za Novi MUALLIM".

Za sve uplate staviti naznaku: "za Novi MUALLIM".

ČASOPIS IZLAZI TROMJESEČNO

Rukopisi, fotosi i diskete se ne vraćaju!

Detalj iz Gazi Husrevbegove džamije, Sarajevo;

foto: Muhamed Halilović

Sarajevo, 29. septembar 2009.

UVODNIK 2

POSTFORUM

Muris Šehić: **IMAMI SU PČELE RADILICE*** 4

Alen Kristić: **VAŽNOST I KONKRETIZACIJA PROJEKTA SVJETSKOG ETOSA U BIH IZ KATOLIČKE PERSPEKTIVE...**7

MUALLIMOV FORUM

Zehra Alispahić: **RAMAZANSKOM PROGRAMU VRATITI NJEGOVU DUHOVNOST** 14

Ismet Bećar: **RELIGIJSKI FOLKLOR** 19

Muhamed Jusić: **MEDIJSKA PISMENOST IMAMA** 23

Mevludin Dizdarević: **VRATITI DOSTOJANSTVO VJERSKOM GOVORU** 27

Dr. Fahira Fejzić Čengi: **POSTIJI LI VJERSKO/RELIGIJSKO NOVINARSTVO?** 33

Adnan Rondić: **ISLAMSKI VJERSKI PROGRAM U BOSANSKO-HERCEGOVAČKIM ELEKTRONSKIM MEDIJIMA: FORMA VS. SUŠTINA** 38

Azra Hadžić: **PRIKAZ ISLAMA U ZAPASNIM MEDIJIMA SA POSEBNIM AKCENTOM NA INTERNET** 41

Remzija Pitić: **"RADIO BIR" - prilog uz temu** 45

PUTOKAZI

Ishak Alešević: **KAKO I ZAŠTO PONOVO POČETI ČITATI?** 48

SAGLEDAVANJA

Dr. Enes Karić: **ISLAM I SEKULARIZAM*** 58

Noah Feldman: **PAD I USPON ISLAMSKE DRŽAVE*** 65

Dr. Enes Ljevaković: **SAVREMENI REFORMATORSKI POKRETI I SLABLJENJE ISLAMSKE CIVILIZACIJE*** 76

Omayya Abdellatif i Marina Ottaway: **ŽENE U ISLAMSKIM POKRETIMA: KA ISLAMSKOM MODELU ŽENSKOG AKTIVIZMA*** 83

Almedina Čelebić: **ODGOJ I OBRAZOVANJE MUSLIMANKE** 90

Elvira Velić: **ODGOVORNOST OBRAZOVANJA ZA POLOŽAJ ŽENE U MODERNOM DRUŠTVU** 95

Sheila S. Blair, Jonathan M. Bloom: **FATAMORGANA ISLAMSKE UMJETNOSTI: RAZMIŠLJANJA O PROUČAVANJU JEDNE OPSEŽNE OBLASTI (IV)** 103

MUALLIM

Samir Dedić: **JESU LI KEVSEK I KEVSEK KONKURENTNI NA TRŽIŠTU ŠKOLSKE ŠTAMPE** 118

HUTBA

Muslija Čeliković: **NASILJE NAD ŽENAMA** 127

Aljo Cikotić: **LAĐA TONE** 131

PREGLED 139

Poznati savremeni talijanski pisac, filozof i mislilac Gianni Vattimo u svome djelu *Transparentno društvo*, zastupa tezu o tome kako u epohi postmodernizma ključnu ulogu u predstavljanju mnogolikih i raznorodnih subkultura i etničkih manjina imaju mas-mediji i savremene komunikacijske tehnologije. Zahvaljujući prodornosti i sveprisutnosti mas-medija, po njegovom mišljenju, postmoderna se prepoznaje po sve naglašenijoj afirmaciji i umnažanju različitih *Weltenchaunga*. Sociolozi religije statističkim podacima podupiru Vattimovo stanovište o autotransparentnosti postmodernističkih društava. Radio i TV-stanice već decenijama u Sjedinjenim Američkim Državama i u zemljama Zapadne Evrope aktivno učestvuju ne samo u afirmiranju raznorodnih kulturnih svjetova, već i u širenju religijskih učenja i ideja putem takozvane „electronic church“-navješćivanje kršćanske spasenjske objave putem mas-medija. Samo je u Sjedinjenim Američkim Državama 1987. godine, zabilježena 221 kršćanska televizijska stanica, kao i 60 vjerskih programa koji su bili integrirani u druge mas-medije. Prema nekim podacima čak 130 miliona Amerikanaca prati te programe. Katolička crkva u Braziliji 2004. godine, koristila je 122 radio stanice. U SR Njemačkoj 1981. godine, emitirano je 255 sati programa koji se tretira kao religijski i crkveni.

Ovi pokazatelji se mogu sagledati i uporediti sa obimom vjerskih sadržaja koji su zastupljeni u zemljama sa većinskom muslimanskom populacijom. Naprimjer, u Arapskim Emiratima polovina svih radio i televizijskih programa ispunjena je islamskim sadržajima. U Saudijskoj Arabiji vjerski programi u elektronskim medijima još su zastupljeniji tako da tokom mjeseca ramazana dostižu čak 80 procenata ukupnog emitiranog programa. Objektivno, kritičko i stručno sagledavanje fenomena medijskih nastupa čija se forma i sadržaj podvode pod zajednički imenitelj vjerskog i duhovnog programa nužno pokreće niz značajnih pitanja. Neka od njih tiču se komunikacijskih pravila i standarda uspješnog medijskog nastupa, a druga su direktno upućena vjerskim institucijama zaduženim za autentično, kompetentno, odgovorno i dostojanstveno predstavljanje vlastitih duhovnih vrijednosti. U otvorenim i promišljenim pokušajima da se daju odgovori na takva pitanja ovom prilikom podsjećamo na riječi dr. Esada Zgodića izrečene u intervjuu datom Islamskim informativnim novinama „Preporod“. „Riječ je prije svega, o tome da pretjerana tehnologizacija vjerovanja i njegove prakse, radikalna vizuelizacija i estradizacija, zapravo digitalizacija vjerskog života, ugrožava ono supstancijalno-introspektivni doživljaj Svetog, ono što se zvalo vjerom srca, vjersku socijabilnost, potrebu za zajednicom, pronalaženjem njenih modernih formi i sadržaja kao što, isto tako, producira i opću banalizaciju religijskih osjećajnosti.“

Sa namjerom da aktueliziramo ovu temu- predstavljanje vjere u elektronskim medijima- redakcija Muallima je odlučila da u ovome broju rubriku **Forum** posveti gore navedenim nepoznanicama, kontraverzama, pitanjima i zapitanostima. Umjesto zauzimanja konačnog stava odlučili smo se za pluralizam mišljenja. Također smo svjesni činjenice da su o ovoj temi podrobno i objektivno najpoznatiji da govore i pišu teolozi, sociolozi, komunikolozi, ..., ali i oni pojedinci čija je učestala eksponiranost u emisijama vjerskog sadržaja postala svojevrsna atrakcija, navika i rutina.